

Monialis

nō erant eius: nec de eis tenebat monasteriū: tūc aget ille quid dīs est rerum: ita tamen q̄ si tales res erant depōsite apud monachū: et abbas videt eas subtrahi: et facile esset abbati eas liberare: satis credit Innoç. q̄ abbas teneatur depōsiti in solidum propter dolum. Sed si nō vidit nec prohibere potuit non tenetur: etiam si monachus eas abstulisset: q̄ non est obligatus ex eius maleficio: vt in .S. sequē. dicitur.

Quid de maleficio cōmisso per monachū vel abbatem: Rñ. fm Innoç. et Hosti. non tenetur monasteriū: quia delictum p̄sone rē. nisi quātum ad monasterium puenisset: et in eius vtilitate versum fuisset.

Quid autē si quis profiteat ea p̄ditōe: vt possit retinere bona sua. Et quid de relicto facto monacho ea condicione vt nihil acquirat monasterio: Vide diffuse s. Abbas. Et an tale pactum inducat p̄rietatem ip̄i monacho. vide supra Impedimētum. iij.

Monialis. In monasterijs monialiū non mendicantiū non debent recipi nisi quot possunt de p̄uentibus monasterij absq; penuria sustentari: aliter nulla esset receptio. et de sta. re. piculoso. li. vi.

Omnes moniales debent manere sub perpetua clausura monasterij. nisi pro tali et tanto morbo q̄ nō possent cum alijs absq; graui piculo sine scandalo morari. d. c. piculoso. De hac materia vide s. Excoicatio. xxvi. et c. Lex.

Negociatio illicita red

Negociatio multiplici fm Ray. Primo q̄dem ex causa vt q̄ sit. p̄pter auariciā. s. p̄pter iprobā cupiditatē diuitiarū et nō ad necessitatē: sed ad aliū finem malū. Et quādo sit peccatū mortale quo ad hoc vide s. Auaricia. Secūdo ex tempore vt si fiat in diebus festiuis. Tercio ex p̄sone: quia clericis et religiosis talia p̄hibita sunt: quia nemo militans deo rē. Quarto ex loco: quia i ecclesia vel loco sacro huiusmodi fieri non debent: vt dictū est s. Emunitas p̄mo. Quinto ex mō vt si fiat cū mendacijs. deceptiōib; et silijs.

Negocia quedā sunt que sine peccato vix fieri possunt. de pe. dist. v. Negociū. Et gratia erempli ponūtur quinq; s. Cura rei familiaris. Militia. Mercatio. Procuratio et administratio. de pe. di. v. q̄litas. et c. falsas. di. xxv. qualis. di. lxxxviii. p̄sequēs. Hosti. addit. vi. qd̄ quasi piculosius est omnib; scz aduocatio. Sed et. vij. nō dimittas. s. ep̄atus officij quo nihil miserius et piculosius si p̄funtorie agat. xl. di. Ante oia.

Utrū negociatores possint licite lucra recipere: Rñ. fm s. v. Cum laborēt pro omnib; et quasi cōmune negociū in mercib; gerant: possunt moderatū lucra recipere. de hoc vide s. Emptio.

Quid de artificibus qui faciunt vel vendunt gladios. sagittas. balistas. bōbardas. aut venena et huiusmodi. Rñ. fm Ray. Si p̄pter hoc faciunt

vel vendūt: vt homines habeant talia ad abusus aut etiam si scienter vendūt illis seu donant quos extimant talibus abufuros: mortaliter peccant. et omnia peccata que inde sequūtur eis imputant. Si autē tales negociatores dicant se bonā intentionē habuisse: quia credebant q̄ emerent p̄pter licitū vsum: vel nihil super hoc cogitabant seu ignorabāt q̄ esset illicitum talia facere vel vendere: in omnib; dictis casibus distinguo: q̄ si ille res possunt esse viles: vt arma in bello iusto: aurifrigium ad ornamenta ecclesiastica: quedam etiā venena ad aliquid medicinale: vel cōtra alia nocua qui talia vendunt nō peccant: nisi forte probabiliter dicat et sibi conscientia. q̄ emptor talem rem querit ad malū. tunc enim non debet vendere. v. q. v. nō omnis. Si vō ille res ad nullum vsum sint viles nisi ad peccandū: sicut sunt quedam motifera: tunc indubitanter peccant faciendū. tenēdo vtendo seu alijs donando. xxj. q. j. c. j. ff. de p̄ben. emp. l. quod sepe. S. veneni. quia flagitiose rei: nec emptio: nec mandatū: nec societas valere potest. et omnia mala sequentia istis imputabunt. extra de iniurijs. c. si culpa. Dicit etiam Archi. flo. q̄ respectu artis armoniā potest eē vilius licitus de se: ergo ars non erit illicita: quia in bello iusto: si licet occidere: multo magis et bis vti. xxiiij. q. ij. dñs. xxiiij. q. j. quid culpatur. Nec obstat de sagi. c. j. quia cōmuniter intelligit de bello iniusto. Sed cum manifestum est bellum esse iniustū: tunc talibus iniuste bellantibus manifeste vendentes videntur cooperari peccato eorum: precipue quo ad arma offensiuā: vt gladios. lanceas. balistas. bombardas et huiusmodi. Forte nō sic de defensiuis tñi: vt galea. torace et huiusmodi. vbi etiā dubiū esset de iusticia belli: forte possent excusari.

Quid de his qui faciunt vel vendunt ornamenta mulierū: aut solutares pictos: aut vestes cum imoderata sumptuositate consultas: Rñdeo fm Tho. secūda secūde. q. clxxx. quia mulieres licite se possunt ornare: vel vt conseruent decentiā status sui: vel etiam aliquid superaddere vt placeant viris proprijis: consequens est q̄ artifices talium ornamentorum non peccant in vsum talis artis: nisi forte inueniendo aliqua curiosa et supflua.

Quid de factoribus tarillorum. scachorum. alearum et huiusmodi. Rñdeo fm s. v. quia ludus tarillorum vt frequentius peccatum mortale est: ideo non est licitum viuere de artificio tarillorum. Sed de facientibus scachos: vel tabulas: quibus frequentius luditur ad subleuationem tedij vel laboris: non videtur illicitum. Facientes autem chartas: an excusentur. videtur dicendū q̄ non. Et videtur esse eadem ratio: sicut et de tarillis: quia frequentius homines illis abutuntur ludendo pro maiori parte principaliter ratione liti: et nō ad recreationē.

Quid de facientibus sarta de floribus in diebus festiuis: Respondeo non credo eos esse excusabiles: quia preter periculum quod defacili potest contingere ex abusu huiusmodi: que sunt in citamenta vanitatis et lasciuie. violatur obseruā

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

ria diei sabbati in operando. hec vñ. Posset tamen esse labor tammodicus & sine precio: nec ad intentionem lasciuam: sed moderatam recreationem: quod non esset peccatum: aut non mortale. Sicut faciunt puellae: potius ex quadam recreatione & quasi animi leuitate: quam corrupta intentione. Et sic hoc casu non conueniendū. Immo forte minus malum, quam ire ad choreas.

Utrum aliqua negotiatio sit clericis licita? Respon. fm Ray. Si clericus indiget: potest aliquo honesto exercitio vel artificio sibi necessaria acquirere. Item potest recipere possessiones excolendas ad quartam vel quintam partem & huiusmodi: seu conducere ipsas ad sustentationem suam & suorum. Quod quidam intelligunt si habeat ipsas de suis decimis: vel de successione parentum: vel aliunde sibi datas: & etiam si habeat multa pascua et emat pecora: ut pascant ibi ad necessariam sustentationem sui & suorum. Si autem emat pecora ut tradat ad crementum: vel ut aliquid agat in fraudem negotiationis: illicitum est fm glo. Ray. Potest etiam emere: ut ea meliorata carius vendat: ut pullum. equum et huiusmodi. De hac materia vide supra. Excommunicatione octava & nona.

Que sit pena clericorum qui alii negotiis secularibus se immiscerent? Respon. debent excommunicari. ar. xj. q. 0. iij. c. nemo episcopus. Et si se non correxerint: debent deponi di. xj. clericus.

Notorium est duplex.

Morale iuris & facti. Notorium iuris est de quo quis canonicè est condemnatus: vel in iudicio confessus: vel legitime punitus. extra de cohabit. cleri. c. vestra. & c. questus. Notorium vero facti est cum populus est testis & dissimulationi non est locus. extra de cohabit. de. tua. Et hoc intelligitur: siue crimen sit notum omnibus qui sunt in illo loco. s. villa vel pochia etiam si in illo loco non sint nisi decem: quod decem homines faciunt populum. x. q. iij. vñ. fm glo. Ray. que etiam addit. quod si etiam parochia habeat mille parochianos. & solum ex illis decem graues et honeste persone scandalizentur de foraria sacerdotis: potest dici quod populus scandalizet: cum decem homines populum faciant: ut dictum est. De hac materia vide s. Clericus. iij. Et dic ut ibi. Et tale notorium facti iterum diuiditur: quod aliud est notorium facti actus permanentis: ut cui quis tenet adulteram publice in domo. Aliud est notorium facti transeuntis: ut cum aliquis publice hominem interfecit. Sed & est tertium notorium facti presumpti: ut si aliquis publice habitus est pro filio vel affine & huiusmodi. In notorio igitur iuriter igitur quibus probatio contra negantem extra de re iud. c. sicut. In notorio vero facti non requiritur ordo iuris: qui alii etiam regulariter obseruandus est. extra de iure iur. ad nostram. el scdo. Euidencia namque patenti criminis: non indiget clamore accusatoris: extra de accu. Euidencia.

Notius.

Utrum impubes. s. an. xiiij. annu quo ad masculinū: quo vero ad feminā an. xij. annum possit iurare

religionem: ut sit ibi nouicius? Respon. fm Dire. li. ij. quod aut offert a parentibus vel tutoribus. Aut intrat propria auctoritate. Si primo modo: tenet ingressus si ipse consentit. & licet consensus qui fit ante annos discretionis non teneat: tamen ipse exire non potest priusquam veniat ad legitimam etatem ad instar carnalis matrimonij. extra de despon. impu. de illis. xx. q. i. illud. Sed quod prius uenerit ad perfectam etatem potest egredi di. xx. q. iij. prius. extra de reg. cum simus. Si vero non consentit: potest egredi quum voluerit. xx. q. i. puella. Si vero impubes intrat propria auctoritate. extrahi potest a patre vel tutore usque ad annum & diem. xx. q. ij. puella. Et ibi habetur quod si in fortiori etate: puta in annis pubertatis adolescentula vel adolescens seruire deo elegerit. non est potestas parentibus prohibendi. Et fm Glo. ibi. iste annus & dies incipit currere a die scientie. Sed si ex consensu eorum intrauit. expressè vel tacite: ulterius reuocare non poterunt. xx. q. i. c. addidistis. & c. quicumque.

Sed nunquid mater potest offerre filium & reuocare? Inno. dicit. quod sic allegat. d. c. addidistis. Sed Jo. Lau. & Archi. contra. cum non habeat ipsum in potestate. Insti. de adop. s. femine. Et per prius si pater obtulit filium. mater non potest reuocare: nisi dicat. quod eque sit in potestate matris sicut prius quantum ad hunc casum. Opinio tamen Inno. videtur verior: fm iura. tamen alia teneret nisi mater esset tutrix. hec Dir.

Quid si plures sunt tutores. nunquid vnus solus offerre potest: videtur quod sic. quod eandem potestatem habet quo ad hoc sicut parentes. xx. q. ij. puella. Dic quod conditio prohibentis erit melior: fm Innocent. et Directoriam.

Per quantum tempus debet quis esse nouicius? Regulariter per annum. tamen quod istud tempus datur in fauorem nouicij: ut experiat regule austeritates. & monasterij mores. extra de regula. ad aplicam. ideo prelato cum conuentu consentiente & interueniente voluntate nouicij. potest ante annum profiteri. Et tenet professio fallit in ordine medicantium: in quibus professio facta ante annum. probationis non obligat illi religioni: ut extra de regula. c. non solum. & c. constitutionem li. vj. vbi habetur quod in ordine mendicantium infra annum. probationis nullus debet ad professionem recipi: qui annus datus est ei in subsidium fragilitatis humane: nec ad renunciationem seculi faciendam nec constitutum infra huiusmodi annum aliquatenus impedire: quo minus infra ipsum ad aliam religionem quam maluerit transire: nisi maior tamen. xiiij. annis existens professus sit tacite vel expressè: aut euidenter constiterit illum vitam voluisse mutare. quod tamen non presumitur nisi clara probatione: vel competentibus iudicijs ostendatur. Et si quis contra hanc prohibitionem receptus fuerit: taliter professus non est obligatus illi religioni. In alijs autem ordinibus professio expressa vel tacita fieri potest licite infra annum. Et si fiat expressè etiam seculari habitu non mutato: illi religioni precise obligat. quam professus est. Si vero tacite per suspensionem habitus professorum infra annum: tunc non obligat illi religioni specialiter: sed generaliter religioni. dummodo recipiens sit etatis apte & c. de quo infra. Recipiens autem ad professionem de ordine men-

ment talia ad abstinendum... non credo esse... huiusmodi que... p... ratiocinatio...

Novicius

dicantiū infra annum: incurrit tres penas. Prima est: quia peccat mortaliter. **Et** quia precipitur in virtute sancte obedientie: et sub pena excommunicationis. **Secunda** quia omnes qui recipiunt ad professionem sunt suspensi a receptione cuiuscumque ad professionem. **Tercia**, quia a suis fratribus debet puniri pena que solet infligi pro culpis gravibus ut ibi.

An autem dictum, c. non solum, habeat locum in monialibus ordinum mendicantium. **Respō.** **Fin** **De** in dicto, c. non solum, q. sic et ita dicit se cōsuluisse cum, d. **Recupero** in quadam causa florentie monialium ordinis predicatorum que mendicantes sunt: licet ex privilegio apostolico possint habere propriam. **Et** concludit **Fin** **Lap.** q. moniales sancte **Clare** vel ordinis predicatorum comprehenduntur supradicta decreti. **Nec** ob. q. habent possessiones: et non querunt victum per questum quia ppter hoc non tollit quin sint de ordine mendicantium: sicut multi religiosi sunt in mūdo nūc qui non habent possessiones et de facto mendicant et tamen non dicunt mendicantes: nec prohibentur possessiones habere: ut notat **Dan.** in cle. ut p fessores, eo. tit. **Ita** dicamus in illis qui de iure vel institutione sue regule sunt mendicantes: licet non mendicent de facto: ut quia ptra prohibitionem retinent possessiones: vel quia super hoc habent privilegium a papa ut possint habere possessiones et recipere fructus, et quo ad alia retinent privilegium mendicantium, et tollens ymū nō tollit aliud, ff. de ser. ut. pte. si domus, de usu pallij, ex tuam. **Dato** ergo q. privilegio sint habitate ad possessiones et hoc nō sunt habitate ad alia: nec a iuribus loquentibus de mendicantibus eximuntur. **Et** qd dictum est de monialibus sancte **Clare** verus est. **Secus** de minoribus: cum ex regula habeant propriam. **Et** sic quo ad talia habemus respicere ad eorum regulam vel institutionem: an habeant propriam: et sic non extendetur ad eas. **An** non possint habere: et sic extendetur: quibus ex privilegio habeant possessiones vel de facto nō mendicent.

Quid autem dicendum de illo qui recipit aliquem ad professionem infra annum probationis de ordine mendicantium. **An** post suspensionem talem si alium recipiat ad professionem incurrat irregularitatem? **Respon.** **Fin** **De** in dicto, c. nō solum, q. nō: quia oportet q. actus qui fit p suspensionem: sit actus de attributis certo ordini ecclesiastico ad hoc: ut exercens incurrat irregularitatem sed recipere ad professionem nō est attributum ordinis: ut patet de abbatissa que recipit ad professionem, et etiam abbas dispensative potest esse q. nō sit in sacris de eta. et qua. tuā. **Et** tū ad eum de iur. cōi cum cōventu suo spectat: monachorum receptio. **Sed** de hoc, j.

Quis autem possit absolovere ab hac suspēione. **Rñ.** **Fin** **Semi.** vbi. q. licet istam suspensionem papa nō sibi reservaverit: tamen nullus inferior a papa absolovere potest: quia, c. nuper, de sens. excō. non habet locum in inferioribus, episcopis, ut etiam tenet **fede.** de se. **Et** sic prelati istorum religi-

osorum non poterit absolovere: nec etiam episcopus ex istis mendicantes sunt exempti. et papa est episcopus exemptorum, ergo solus papa absolvet. **Idem** **Jo.** an. et **Archi.**

Utrum novicio ingredienti religionem sufficiat q. attigerit, xiiij. annū? **Rñ.** nō sufficit, sed oportet q. perfecerit: ut expresse habetur, extra de regula, ad nostram, et in. c. significatum, et ibi dicit **Dan.** concludendo per illum tex. q. ad validitatem professionis requiritur, q. xiiij. annus sit completus, nec malicia supplet etatem ad pfectionem inducendam: sicut supplet in matrimonio. **Et** ratio diversitatis est, quia de maiori p̄iudicio et obligatione agitur in professione: q̄ in matrimonio. **Infert** etiam **Dan.** aliud singulare ex illo tex. q. votum religionis emissum ante aduentum pubertatis, non obligat votentem. **Et** quo vide potestatem quam habet ecclesia circa ea que sunt de iure divino, nam per constitutiones suas impedit vires votum, et limitat etates. **Nam** licet non possit tollere ius divinum, p̄t tū illud interpretari et distinguere, de quo vide s. **Consuetudo.**

Quod est tempus probationis in novicio. **Rñ.** q. est, xv. annus. **Nam** cum nō possit ingredi nisi completo, xiiij. anno: sequitur q. tunc incipiat annus probationis. **Et** hoc expresse tenet **Jo.** an. extra de regula, beneficium, li. vi. et. c. j. eo. tit. **Sed** et hoc rationale est, quia tempus probationis datur ad probandum austeritatem religionis: ut extra de regula, ad apostolicam. **Inter** quas p̄cipua est custodia castitatis, quam cōmuniter loquendo non est aptus antea probare. **Et** si ante, xiiij. annum fecerit pfectionem: professio est nulla: ut in. d. c. ad nostram, et. c. significatum. **Et** hoc in quacumque religionem. **Fallit** in monachis habitantibus in insulis: vbi est dura cōgregatio religiosorum: ut in. c. quia in insulis, de regula, vbi habet. q. vbi est dura cōgregatio requiritur in proficiente plena pubertas, lxx. tēpus, xvij. annorum. **Jo.** tamen an, ut recitat **Dan.** ibi, dicit q. quantum potuit inuestigare nūc q. reperit q. d. c. quia in insulis, sēmarēt in aliqua insula, unde doc. pleriq. arguēdo rōne lre dicunt, q. si in insula nō est durior cōgregatio q̄ alibi: nō habet locum dispositio dicti capituli. **Et** si in alijs locis ab insulis esset durior cōgregatio: tunc haberet locū dispositio, d. c. unde **De.** dicit q. cum apud minores et predicatorum sit dura cōgregatio, debet observari quod dicitur in. d. c. quia in insulis, qd placet **Dano.** quia quelibet dispositio debet ampliari et restringi ad limites rationis expresse, etiaz si verba non patiantur: ut in. l. adigere, §. quis, ff. de iure patro, et in. l. cum pater, §. dulcissimis, de leg. ij. **Pro** hoc facit, quia papa non intendit providere locis: sed personis. **Et** forte tex. loquitur quando vnicus locus solitarius est mari circumdatus et territorio angustatus: non autem credo papā hoc intellexisse de insulis maioribus: ut de insula anglie, Sicilie, et cipri, que sunt ita ample ut nulla produs sit differentia inter eas et alias provincias. **Immo** sunt iocundiores in fructibus et fertilitate terre.

An quid autem professio facta cōtra prohibe-

tionem. d. c. quia in insulis. sit nulla? Nosti. vide- tur dicere q lic. Sed panor. in. d. c. qz in insulis. te- net p rariu: qz cum papa ibi nō annullet professio- nem: sed simpliciter phibet p fessionem recipi: cre- dit q non impedit virtus p fessionis: qm̄ hec pro- uisio principaliter p cernit sanorem ipsoꝝ p fidenti- um: qui possunt renunciare fauori eoz. p hoc tē. quali expressus in. d. c. ad apostolicaz. vbi patet q non solu papa: sed regula phibet p fessionem fieri ante annū probatōnis. Et tamen p fessio in cōtra- rium facta tenet: licet abbates recipientes talez p fessionem sint puniendi. Item cum obligatio hec queratur deo p ministeriū abbatis: nō impeditur ex simplici phibitōne p fessionis humane. Cape instantiā in phibitōne matrimonij carnalis. Nā ex simplici phibitōne nō impeditur vinculu ma- trimoniale: licet p rantes veniant puniendi ex transgressione p cepti: cum phibitio non habeat ppetuam phibitōnis causam: sed tempalez: vt p batur. extra de ma. p tracto contra inter. ec. per to- tum. Et per hoc p3 responsio ad. l. non dubiū. l. de leg. 7 ad regulam que ptra ius. de re. iur. lib. vi. hec Panor.

An autem nouicius infra annū. libere possit re- dīre ad seculū? Rñ. Panor. in. c. statuius. de re- gula. per illum tex. facit regulam z quatuor fallen- tias. Regula est q nouiti? libere pōt redire ad se- culum infra annum p bationis. Et pondera ver- bum. libere ex quo inferitur q de necessitate non te- neret petere licentiā ab aliquo. Nam de significa- to huius verbi. libere est: vt non requirat alterius licentiā. vt notat in. c. de multa. de pben. Nō er- go potest dici nouiti? fugitiuus si recessit a mona- sterio sine licentiā abbatis: dūmodo nihil abstule- rit a monasterio: nec etiam tenetur satisfaccere d ex- pensis factis sibi a monasterio. vt probat tex. in di- cto. c. non solū. Ibi aliquatenus impedire. Et ideo dicit Semi. ibi. q inuitum nullo modo debent re- tinere infra annum probationis: nisi fecerit p fessi- onem zc.

Sed quid si nouitiis existēs in nouitiatu et de- linquens taliter q si esset p fessus deberet puniri pena carceris ppetui. An possit a regulari prelato puniri ad perpetuum carcerem. Rñ. Se. vbi sup̄ q nō per ratiōnem allegatam in tex. qui phibet istos nullo modo posse impediri quin redeant ad seculum. Posset tamen ad tps damnari nouitiis et hoc si velit. Alii non. Casus excepti sunt qtuor. Primus. si p fessionem fecit infra annū. hūc tamē casum distingue put habetur in. d. c. non solum. z in. d. c. p fessionem. puta. an fecerit p fessionem in ordine mendicantiū: vel nō. de quo dictum est s̄. z infra etiā dicef. Hoc etiāz intellige qm̄ ppleto anno. xiiij. fecit p fessionē: quia minor annis. xiiij. pfitendo non obligat religioni. vt est tex. clar? in c. significatum. de regula. nisi factus maior: ratam expresse p fessionem habuerit. vt est tex. expressus in. c. j. de regula. li. vi. Et eadem rōne dicit panor. in. c. licet tenor. de regula. q p fessio facta tempo- re alienatōnis mentis pōt rata haberi sana mente redeunte. Et hoc intelligit si expresse rataz habuerit

licet Nosti. vt recitat Panor. ibi dicat q tacita suf- ficiat: quem cōter sequunt doc. Dicit em̄ q si furi- osus factus mentis cōpos certificatus de p fessio- ne facta in furore: non contradicit. sed p seuerat in monasterio videt cōsentire. Sed Panomi. putat hanc opi. nō esse veram p. d. c. j. vbi patz q p fessio facta in minor etate: nō ratificat tacite supuenire maior etate: nisi p annum poret habitū indistin- ctum. ergo fortius idem dicenduz est in p fessione facta a furioso qui nihil intellexit de his que egit. Scdus casus est: si infra annum suscepit habitum p fessorum: vt in. d. c. cōstitutionez. Sed p huius casus declaratiōe videndum est qm̄ quis ex assump- tione z delatiōe habitus censet p fessus. Et Pa- nor. in. c. ex pte. de regula. dicit. q triplex est habit? Quidam est distinctus: vt qz alio habitu vtuntur nouicij. alio p fessi. Quidā est indistinctus: vt qz p fessi z nouicij vtunt eodem habitu. Quidā est ha- bitus indistinctissimus: vt qz non solum nouicij z p fessi. sed etiam ducentes eōem vitam cum eis de- ferunt eundem habitum. z pōt poni exemplum in istis fratribz sancti Anthonij: vel in alijs qui solū ferunt cruce in pectore. Hanc distinctionem ha- bes in de. eos. de regula. iuncta glosa. Pūmo casuz cum habitus est distinctus. Subdistingue. nam q- dam est distinctio lateris: vt qz habitus p fessorū so- lum benedicit. Quedā est distinctio patens: vt in colore: scissura: vel forma. Pūmo casuz deferēs illuz habitum in religione p annum: ipso facto censetur p fessus si erat maior. xiiij. annis: vt est tex. in. d. de. eos. Scdo casuz. cum distinctio est patens. scz in scissura: colore: vel forma: nō obligat religioni quā- tocunqz tpe talem habitum quis portauerit. ar. d. de. eos. Et in hoc casuz intellige dictū Inno. z Ab- batis in. d. c. ex parte. qui dicit q etiam si p. r. an- nos. quis deferat talem habitum. non censet p fessus. Scdo casuz principali. cuz habitus est indistin- ctus pcedit. ppe text. in. d. c. ex parte: vt deferens p annum censet p fessus. nisi pcedat protestatio: vt in. d. c. j. Idem dic in tercio casuz. cum habitus est indistinctissimus. dūmodo fuerit assumptus a maiore. xiiij. annis. Nam si a minore non obligat quia pōt psumere se illum habitum portare sicut alij qui nō sunt religioni obligati. sed ducunt vitā eōem cum religiosis: vt pbatur in. d. c. j. z plenius notat in. d. de. eos. vbi vō habitus p fessorum est distinctus tunc p ipsius delatiōnem p triduum sci- enter factam. censet quis p fessus. sed obligat reli- gioni in genere: si talem habitū assumpsit infra an- num p bationis: vt in. d. c. cōstitutionem. Ter- tius casus est. si completo. xiiij. anno: p annum inte- grum in habitu indistincto cum alijs religiosis vi- tam duxerit. Et sic. xv. annū ibi ppleuerit. De hoc dic vt s̄. dictū est. Quartus casus. si apparet eū ab- solute euidenter voluisse vitam mutare: vt in. d. c. nō solum.

An autem hoc sit verum q assumptio habitus nouiciorū. cum pposito mutandi vitā z relinqueri di seculū obliget quē religioni saltē in genere. ita q amplius non possit redire ad seculum: difficultas est magna iuxta doc. Nam Juno. in. c. consulti. de

vertical text in the left margin, partially obscured and difficult to read.

Novicius

regula tenet q̄ iste est verus religiosus. 2 q̄ matrimonium post tractum nō tenet. **A**duertur: quia istud positum mutandi vitam cum sit quoddam votū: solennizat per susceptionem ipsius habitus. **I**dem **H**ost. 2 **V**in. qui dicit q̄ si iste habuisset vxorē incognitaz: potuisset vxorē incōtinenti alteri nubere: quasi p̄ hoc positum solennizatū: cum susceptione habitus fuerit dissolutum illud m̄rimonium nō p̄summatū: ac si religionem exp̄sse fuisset. **E**t dicit **J**o. an. hoc probari in. c. beneficiū. de regula. li. vi. vbi dicitur beneficium illius qui suscipit habitum nouicioz posse alteri p̄ferri si apparet euidenter eū voluisse vitā absōinte mutare. **I**dem dicit **I**nno. in eo qui renūciauit seculo suscipiendo habitū religionis: vel si renūciauit p̄p̄ris: vel emisit votū religionis suscipiendo habitū nouicioz: votum est solennizatū: fm̄ eum. **S**ecus si voluisset nō comedere carnes: vel facere aliā abstinētiā. **N**am hoc casu p̄ susceptionem habitus nouicioz nō solennizatū votū. **E**t sic sentit in effectu. q̄ votum alterius ex tribus substantialibus regule: solennizatur ex susceptione habitus nouicioz: vt sic amplius non possit redire ad seculum. **E**t cum hac opinione transit. d. an. in. d. c. consulti. 2 fere omnes scribentes: vt recitat **P**anoz. ibi. p̄ter. d. **C**ar. qui tenet istos nō esse veros religiosos: q̄ nō possunt redire ad seculum. **E**t per consequens teneret matrimonium contractum per istos. **A**duertur: quia per susceptionem huius habitus nō fit professio tacita vel expressa: ergo votū nō est solennizatū quo ad dirimendū matrimonium post tractum. p. c. vnicū. de voto. li. vi. **E**t ita refert se p̄sulsisse in facto. **N**ec ob. d. c. non solū. vbi text. multū stringēs in materia equiperat professūz tacite vel expresse. **E**t istum qui proposuit vitam absolute mutare: quia ille text. solūz equiperat quo ad hoc vt neuter possit redire ad seculum. vnde fatēdum est istum de quo queritur non posse sine periculo anime sue redire ad seculū: sed debet intrare religionem: saltem latiore. vt dicitur in dicto. c. consulti. **N**on tamen per hoc sequit̄ quin matrimonium tractum teneat: licet penitētia sit sibi imponenda de transgressione voti. **T**ollitur enīz primū votum: tanq̄ simplex p̄ matrimonium sequens: tanq̄ fortius vinculū. vt in dicto. c. vnicū. **E**t hec opinio satis placet **P**anoz. p̄ qua adducit vnam rōnem. **A**d quam dicit se nō videre respōsionem. **V**otū non solennizatū quo ad dirimendū m̄rimoniū post tractum nisi per professionem exp̄ssam vel tacitā factam alicui de religionibus approbatis. vt in. d. c. vnicū. **S**ed certū est q̄ iste qui suscipit habitū nouicioz nō fecit hanc p̄fessionem: q̄ votū nō est solennizatū. **A**d idē p̄bat̄: q̄ p̄fessio nō pōt fieri sine cōsensu monasterij 2 pueri. vt in. c. ad aplicam. de regula. **N**az oportet q̄ interueniat cōsensu illius qui potest istū incorporare religioni. **S**z monasteriū dādo habitum nouicioz nō intendit istū recipere ad p̄fessionem. **I**nno vult experiri p̄ius ei? mores: q̄ nō pōt dici istum fecisse p̄fessionem etiā tacitā ex illo p̄posito: q̄ cū ista p̄fessio sit quasi quidam tractus. **E**t

hincinde oriat̄ reciproca obligatio: nō pōt cōfiteri ex p̄te vnus trū. l. in om̄ibz. ff. de ac. 2 ob. **H**inc est q̄ ter. in. d. c. nō solum ponit istum casum de q̄ querit̄ sep̄atum ab eo: in quo quis fecit p̄fessionem exp̄ssam vel tacitam. **E**t p̄ hoc inferit q̄ iste non sit verus religiosus ex quo p̄fessio sua tacite: vel exp̄sse nō fuit recepta a superiore: peccat t̄ mortaliter: stādo in seculo. 2 nō intrando religionē. ex quo habuit animum p̄petuo mutandi vitam. **R**atio est. q̄ ex tali p̄posito videt̄ deo voluisse. non t̄ obligatur ad intrandū eandem religionem. sed pōt intrare etiam latiore. hec **P**anoz. **S**ed inuenio eundē **P**anoz. in. c. s̄aturam. extra de voto singulariter limitantem hunc text. consulti. **E**t hoc fm̄ theoricaz sancti **T**ho. quam etiā sequit̄ **A**rchi. in. c. qui bona agunt. xvij. q. j. videt̄ q̄ ad obligationem voti tria sunt necessaria. vtz deliberatio: p̄positum: 2 p̄missio. **E**t dicit **P**anoz. q̄ hec theorica destruit multas theoricaz canonistarum: vel saltem optet eas restringere. **N**am **H**ost. in. d. c. s̄aturam. et in. d. c. consulti. dixit q̄ si quis p̄posito mutandi vitam suscipit habitum religionis. efficaciter est obligatus quo ad deum. p̄ter p̄positum mutandi vitam. **N**am cōtrarium pōt elici ex dictis be. **T**ho. vt nō sufficiat solum p̄positum etiā p̄cedente deliberatione. nisi sequat̄ p̄missio salte corde facta. **E**t hoc multū placet **P**anoz. ibi. naz. nō sequit̄. p̄positū firmiter in aīo: aliquid deo dare: vel homini q̄ ob hoc sim obligatus ad dandū. ex quo illam rem nō p̄misi deo. vel homini. **E**t hec dicta beati **T**ho. tenet 2 refert **A**rchi. in. d. c. qui bona. **O**portet ergo restringere iura q̄ firmant sup̄ p̄posito obligationē vt intelligant̄ de p̄posito cum animi p̄missione. **E**t iā notabis q̄ sola p̄missio nō valet. nisi p̄cedat deliberatio cum p̄posito. etiā respectu religionis. lz contrariū senserit **J**o. an. in. c. dudum. de cōuer. cōiu. **E**t ad hoc facit glo. singularis in. d. c. s̄aturam. que vult q̄ nemo ad aliquid se obligat. nisi habeat animum se obligandi. **I**n voto enī deus vult hoīem voluntariū: nec votū obligat quē vltra cōsensum: sic iste qui intrat religionē. si nō habet animum obligandi se. absurdū esset dicere q̄ esset obligatus. **¶** **Q**uot autē modis inducat̄ p̄fessio tacita? **R**ū. **P**anoz. in. c. ad nostrā. de regula. dicit q̄ p̄fessio tacita quāq̄ inducat̄ p̄ delationē: habitus indistincti. dummodo potest p̄ annum. **E**t talis p̄fessio tacita obligat illi religioni in specie: vt in. d. de eos. **Q**uāq̄ sit p̄fessio tacita p̄ susceptionem habitus p̄fessorum que inducat̄ quin q̄ cōcurrētibz. **P**rimo debet esse distinctus ab habitu nouicioz. **S**ecūdo q̄ scienter fiat. hoc est q̄ sciat illum habitum solūz competere p̄fessis. **T**ercio q̄ voluntarius. **S**ecus si inuitus vel ex metu. **Q**uarto. etas legitima. scilicet. xiiij. annorū. **Q**uinto. q̄ p̄seueret triduo in delatione talis habitus. 2 talis p̄fessio non obligat illi religioni in specie. sed in genere. quia potest trāsire ad aliam religionē etiā latiore: vt p̄bat̄ in. d. c. constitutionem. **¶** **S**ed si querat̄: quare ecclesia dat istud triduum? **R**ū. **P**anoz. in. d. c. ad nostram. q̄ hoc ideo est: q̄ possit dubitari quo animo fiat talis habitus susce-

ptio. Ideo iura voluerunt prefigere terminū triū dierum. Sed in p̄fessione verbali nō requirit̄ per seuerantia tridui: quemadmodū nec in alijs votz. vt pbatur in dicto. c. p̄stitutōnem. Et notat Panoz. vbi supra q̄ doc. excipiunt alios casus in quibus non requirit̄ p̄seuerantia tridui ad inducendam p̄fessionem tacitam. Primus est si in infirmitate quis recipit habitum p̄fessorum. nam videt̄ deliberate habitum suscepisse. allegant. c. sicut nobis. de regula. Secundus casus q̄ prius quis venit intrare religionem. Et deum intrat recipiens incontinenti habitum p̄fessorum. nam videtur de liberate fecisse. Sed panoz. dubitat de vtroq̄ casu p̄dictum. c. p̄stitutōnem. vbi ponit ius nouuz circa istam tacitam p̄fessionem. Et ad hoc vt obliget requirunt̄ illa quinque de quibus supra. Et potius putat panoz. requiri p̄seuerantiam tridui in infirmitate q̄ tempe sanitatis: cū infirmus turbet̄ propter molestiam morbi. ar. bonū in. l. cum antiquitas. c. de testa.

An autem reperiat̄ alius modus a predictis per quem inducat̄ tacita p̄fessio? Rñ. de hoc videtur casus q̄ sic in. c. vidua. de regula. Sed Panoz. ibi hoc limitat dicens. q̄ ad hoc vt per exercitium aliorum actuum quis dicatur p̄fiteri requirunt̄ur plura. Primo q̄ sit nouicius. i. q̄ intrauerit monasterium animo vt efficeret̄ religiosus. Secundo q̄ sciebat illum actum pertinere ad p̄fessionem triū. Nam data ignorantia cessat p̄sumptio. Tercio q̄ sp̄te se ingesserit. Secus si per metū: vt in. c. j. q̄d me. causa. Quarto q̄ p̄seuerauerit postmodum triduo in eo p̄posito. Et hoc videtur requirere Jo. an. ar. dicto. c. ad nostram. vbi dicitur q̄ assumptio habitus p̄fessorum inducit p̄fessionem cum p̄seuerantia tridui: ergo idem eadem ratione dicendum in casu nostro. Sed. d. an. dicit q̄ in casu. d. c. vidua. non requirit̄ p̄seuerantia tridui: quia de eo nulla fit mentio. Sed procedit text. quando duo concurrunt. vtz assumptio habitus p̄fessorum. et exercitium actus conuenientis p̄fessio. vnde hec duo simul iuncta sufficiunt per se absq̄ p̄seuerantia tridui. Sed dictum Jo. an. p̄cederet vbi concurreret alterum triū. Et iste intellectus placet Panoz.

An autem deferens habitum p̄fessorum si p̄testetur q̄ ob hoc nō intendit profiteri: valeat talis p̄testatio? Rñ. Hosti. dicit q̄ hic inducitur p̄sumptio iuris et de iure: que nō admittit probationem in p̄trarium. Idem Archi. et Jo. mo. Cuz talis p̄testatio sit p̄traria facto. et sic non iuuat. Sed Jo. an. vt refert Be. in. c. j. de regula. li. vj. tenet q̄ p̄testatio iuuat si fiat ex iusta causa. Idem Jo. de ligna. Et opinio p̄traria p̄cedit. vbi p̄testatio esset facto cōtraria: sed hic est declaratoria. vt in. c. cum. d. de consti. Et hoc credit Be. verum: q̄ vbi factum est multipliciter intelligibile. et agens p̄testatur q̄ nō facit actum ad finem illius: sed alterius: iuuat. Nam istud recipere habitum p̄t̄ intelligi dupliciter. i. q̄ facit animo p̄fiterendi. Secōdo q̄ remanet ex p̄testatione animo p̄bandi. Idem tenet Panoz. in. ca. ex parte. de regula. Secus dicit

Panoz. in. c. postulasti. eo. ti. in assumptione habitus nouiciorum p̄testationem nō fore necessariam: vt in. c. statuimus. de regula. Et sic habes conclusiue. q̄ vbi habitus est indistinctus nouiciorum et p̄fessorum. p̄testatio iuuat. Idem quando habitus est indistinctissimus. vbi autem habitus est distinctus. p̄testatio non est necessaria. Et quo infertur q̄ in ordine minorum nouicius deferens habitum nouiciorum vbi est distinctus ab habitu p̄fessorum in scissura et forma: puta. in bauarola. quantocumq̄ tempore detulerit. nunq̄ dicitur expresse vel tacite p̄fessus. etiam si lapsō anno nullam p̄testationem fecerit. Et sic libere ad seculum redire possit. Et satis nouicius talis videtur p̄testari deferendo probationem. Ipsa enim bauarola pro ipso p̄testatur. q̄ q̄d diu illaz portauerit. erit nouicius. Et sic non est obligatus religioni postmodum. est etiam aliud quod impedit. scilz distinctio habitus in scissura. et vtrumq̄ istorum per se sufficit ad impediendum p̄fessionem.

Vtrum ad validitatem p̄fessionis tacite requiratur vt interueniat p̄sona que ipsum recipiat. An ipse nouicius p̄ se soluz possit p̄fiteri? Questio est pulchra et quotidiana. Rñ. Be. in. d. constitutio. dicit q̄ tota difficultas huius dubij videt̄ consistere in hoc. An in p̄fessione que obligat in genere requiratur p̄sona que possit incorporare in illā. In no. et Host. vident̄ tenere q̄ sic. Sed Be. videt̄ casus in contrariū in. d. c. cōstitutionē. q̄ si recipitur habitus p̄fessorum in religione nō mendicantiū infra annum p̄batiōis. Ista obligat in genere: vt ibi patet. Et in nullus dubitat q̄ iste dans habitū isti nō p̄t̄ incorporare in religione diuersa a sua. Et sic videt̄ q̄ dictum Inno. et Host. debeat restringi q̄n̄ agit de obligatione in specie. et tunc requiratur p̄sona habens p̄tatem incorporandi. Si autē fiat actus inducens obligationē in genere. sufficit q̄ fiat in manibz alicuius habentis administrationem religiosam. Et istud videt̄ sensisse Lap. Abbas. Et posset assignari rō diuersitatis. q̄ q̄n̄ agit de obligatione in specie. monasterium est obligatum p̄fiteri ad alimēta et alia sibi necessaria de actu. ex pte et q̄d ibi notat̄. vnde oportet q̄ illa obligatio cōtrahatur p̄ habentē p̄tatem. de rescriptis edoceri. Sz q̄n̄ obligatio fit in genere. tunc ex parte p̄mittētis qui potest se obligare surgit ligamē. sed ex parte recipientis nō quo ad sp̄m. sed in genere. vnde postea requirit̄ q̄ alius habens p̄tatem recipiat illuz in specie. Et sic recipiens in genere non incorporat in specie. In incorporatōne autem generis sufficit q̄ p̄t̄ alicui administrationi. Nec Be. Prima tñ opinio videt̄ rōnabilior et cōior. quam videt̄ approbare Panoz. in. c. porrectum. de regula. Et p̄dicta p̄t̄ solui questio quotidiana. Quid de illo nouicio qui ignorante p̄lato gestauit habitum p̄fessorum: vbi est distinctus ab habitu nouiciorum. et illum portauit et suscepit sponte ac scienter. cum etiam esset etatis debite: vel talem habitum suscepit. vt supra ab aliquo fratre p̄nato ignorante p̄lato. et illum portauit per triduum et plus. An p̄ huiusmodi delationem inducatur p̄fessio tacita? Et p̄

Monicius

predicta dicendum qd nō. vt notat **Panoz. in. d. c.** porrectum. quia quis nō potest seipsum incoꝛpore religioni. Sed oportet qd p̄ habentem potestatem incoꝛporet. Sicut nō potest quis baptizare seipsum nec sibi ipsi p̄ferre bñficia: nec monachi p̄nt aliquem recipere ad p̄fessionem tacitā vel expressā. Similiter nec alia p̄sona p̄uata. Conclude ḡ qd ad validitatem p̄fessionis requiritur vt sit qui possit et velit p̄fessionem recipere et eā de facto recipiat.

Sed querit de alia q̄one quotidiana. An p̄fessio expressa facta infra annuz p̄batōnis in regula mendicantium obliget religioni in genere. in tantum qd p̄trahens mirimoniuꝝ postea non teneat. **Rñ. Glo. in dicto. c. p̄stitutionēz. dicit qd votum est solennizatū in genere. Sed Ap. ab. vt refert Se. in. d. c. p̄stitutionēz. dicit. hoc veruz quando is qui in gredis: vel vouet intendit in genere: nō autē in specie se certo loco r̄ordini obligare: quia tunc scē nam tūc si vellet posset etiam mirimoniuꝝ p̄trahere vel saltem si p̄traheret nō dirimeret post p̄tractuz. Et de hoc crederetur sibi fm̄ **Job. an. de regula. c. consulti. z. Guil. z. Archi. vnde p̄clude qd si tempe emissa voti vel facte p̄fessionis: expressit vouē vel p̄fitens de certo loco z ordine. stabitur expressione si probetur. Ita qd si ibi esse non poterit: nec in specie: nec in genere ordini erit obligatus. z matrimonium contrahere poterit. z cōtractum tenebit. Si autem aliud non expressit: vel si expressit non p̄batur: stabitur dicto suo in foro anime: non autē in foro p̄tēioso: nisi forte hoc iuraret delato sibi iuramento: z aliter p̄bari nō posset. vnde tūc nec contrahere poterit: z si p̄traxerit non tenebit. hoc **Se. Et sic ex predictis patet qd p̄fessus expresse in religione mendicantium infra annum: si non intendebat se obligare: nisi illi quam professus est: non tenetur nec illi quam professus est: nec alteri: sed libere potest redire ad seculum. Si vō intēdebat se obligare saltem vni in genere: sic non potest redire ad seculum. Si tamen contrahit fm̄ quosdam tenet matrimonium: quia tacita p̄fessio nō prohibetur in religionibus etiam mendicantium: vt in dicto. c. non solum. sed solum expressa. Agitur quando habentes potestatem incoꝛporandi sunt passi vt tacite profiteretur: se obligauerunt illi: licet ipse ex beneficio iure non sit precise obligatus illis. Sed quando expresse professus est in religione mendicantium: non fuit qui posset eum recipere. contradicente dicto. c. non solum. ergo nō erit religiosus: cum nullum habeat monasterium sibi obligatum. Communiter tamen per talem p̄fessionem quando quis non se obligauit per talem p̄fessionem certo loco vel ordini: sed in genere sic. qd talis non potest contrahere matrimonium. et si cōtrahit: matrimonium est nullum. Et hoc idem videtur tenere **Panoz. in. d. c. qd in insulis. de regula. vbi dicit qd si papa aliter non prouiderit: ille nō tñ. fuisse obligatus religioni in genere: s̄ etiaꝝ in specie. Et hoc videtur tutius.********

An autem solus abbas sine consensu sui capituli possit aliquem recipere ad p̄fessionem? **Rñ.**

Panoz. in. c. ad apostolicam. de regula. dicit inspicuendam esse primo consuetudinem. vt dicit **ter. in. c. si. de regula. li. vi. Sed vbi consuetudo cessaret. credit qd abbas debeat hoc facere cū consilio capli p̄ id quod habetur in regula monachorum: vbi dicitur qd precipua debet abbas explicare cum consilio capituli. Sed negari nō potest qd creatio monachorum non sit quid precipuum. Et quo inferitur qd de iure cōmuni non valet monachi creatio p̄ abbatem facta sine consilio cōuentus. nam vbi requiritur a iure cōsiliū. nisi adhibeatur actus est nullus. vt est **text. notabilis iuncta glo. in. e. nouit. de his que fi. a p̄la. Fateor tamen qd non tenet abbas sequi consiliū eorum: sed satis est requirere z expectare responsū. de hoc vide **s. Consiliū.******

Sed dubitatur de ep̄o: an possit aliquem recipere ad p̄fessionem? **Rñ. In noc. tenet qd sic: ad qd qd iste erit verus religiosus: licet non intret monasterium: nec profiteatur certam religionem. sed poterit stare in domo p̄uata sub obediētia ep̄i. et ab eo p̄figetur certa regula: vel certus modus viuēdi. Allegat. **c. li. vtr. xxvij. q. ij. Secus dicit in alijs p̄latibus inferioribus. fateor tñ qd faciens p̄fessionē in manu alterius: aut qui se obligat ad intrandū religionem. nō tñ ad huc votum. est solennizatū. Sed simplex. Et cum his dictis cōter transeunt **doct. in. c. porrectum. de regula. vt notat Panoz. ibi. Sed. d. An. sentit qd cum recipit talis p̄fessio ab ep̄o: qd votum nō est solennizatū: adeo qd impediatur dirimat matrimoniuꝝ post contractū p. c. vnicū. de voto. li. vi. qd placet Panoz. Item Panoz. dicit se non videre qd iste sit verus religiosus: z putat qd omne votū dī simplex respectu dirimendi matrimoniuꝝ post contractū: nisi p̄fessio fiat in aliqua de religionibus approbata: vt in. d. c. vnicū. Nec videt qd illa possit fieri nisi ab abbate: z fratribus recipiatur. Nam solus ep̄s nō p̄t quē incorpare aliam religioni inuitis fratribus. qd regula approbata p̄ ecclēsiā contradicit. vñ putat Panoz. qd in materia stricta appellatōe religiosorū non venient illi qui p̄fessi sunt in manibus ep̄i tñ. hoc Panoz. Et in p̄dicto casu debem⁹ atredere. an iste qui facit p̄fessionē esset exemptus a iurisdicōne ep̄i. z tunc talis p̄fessio nō valeret. Secus si nō esset exemptus. qd tunc valeret: qd recipere ad p̄fessionē depēdet a p̄tate superioritatis nō a p̄tate clauū: vt notat **Se. in. d. c. cōstitutionē. An autē in actu p̄fessionis requiratur certa forma p̄fiteōdi. qua nō fuata eorruat actus? Rñ. Panoz. in. d. c. porrectū. dicit qd in regula monachorum vel aliorū religiosorū ponatur certa forma circa p̄fessionis actū. tñ valet p̄fessio p̄ quecūq; verba facta. nō seruata forma regulari. cū em̄ obligatio dirigat in deū: defect⁹ forme nō d̄z viciare actū. Sicut dicitur in **eredicātōne. nec de necessitate requiritur alia qua scriptura.**********

An autē p̄fessio possit fieri p̄ procuratōrē? **Hec. q. de facto accidit. Et cōcludendū videt qd sic. nā qui libet actus explicari p̄t p̄ procuratōrē: nisi expresse sit a iure p̄hibitus: vt in. l. j. §. vsus. ff. de p̄cur. z in regula. P̄t. quis. in. vi. Sed hoc nullibi p̄p̄ter**

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

habet ergo rē. **¶** Dico: p̄t̄ discurrendo dicta iura. ac l. pomponius. ff. de pen. ac. c. qui ad agendum de pen. l. vi. vbi per glosas multi casus excipiunt. Inter quos noster casus minime reperit. Excipiunt tamen priam. quaz per se quisq̄ suscipere d̄z de pe. di. j. quem penitet. Idem de adulto qui baptizat. qui non potest constituere p̄curatorem ad r̄ndendum. p̄ eo. sicut fit in paruulis. s̄ debet per seipsum r̄ndere per ter. singularem in. c. cum. p. p. unis. de p̄se. di. iij. Idem. p̄to in omnibz facris: maxime vbi impunit̄ character. q̄ quilibet xp̄ian⁹ p̄ seipsum suscipe d̄z.

¶ An aut̄ p̄fessio possit rata haberi. p̄nta. Quis frater recepit aliquem ad p̄fessionem nō habens mandatum a superiore. An sufficiat ratihabitio ipsius superioris. Respond. d. Jo. anto. in. c. in sinuante. qui de. vel vo. fm. d. Lar. concludit q̄ sic. Idem tenet Asteu. l. j. ti. xx. 7 refert Inno. tenere extra de regula. ca. p̄o rectum. q̄ de mandato abbas: secularis clericus: vel laicus sufficeret. Et idem etiam esset si sine mandato: nomine tamen eius fecit 7 postea ratum habuit. Sed anteq̄ ratificet: votum solenne non erit: nec matrimoniū postea sc̄tum dirimit.

¶ Et per predicta soluit̄ questio quotidiana. quidam religiosus induit quosdam iuvenes ad religionem: non habens licentiam recipiendi fratres ad ordines. Nunq̄d predicti sint reinducendi a superiore. vel ab eo q̄ habet licentiam recipiendi ad religionem. An vō sufficiat ratihabitio superioris. Et dicendum videtur a simili q̄ sufficiat ratihabitio.

¶ Donec est consuetudo in aliquibus monasteriis q̄ non fiat aliqua p̄fessio. nisi q̄ in suo ingressu p̄mittit suo prelato obedientiam inter manus. Respond. fm. Directo. q̄ non dicat̄ expresse p̄fessus. extra de sta. mona. cum ad monasterium. Idem Guil. in Specu. licet Inno. dicat contrarium in ca. consuluit. qui de. vel vo. vbi dicit q̄ si talis renunciat p̄prie voluntati. 7 omnia in voluntate abbatis committit: obedientia talis p̄ p̄fessione sufficeret. xij. q. j. nō dicatis. de hoc vide s̄. Impedimentum. iij. 7 dic vt ibi.

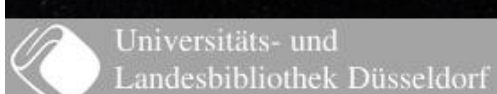
¶ Quid dicemus de fratribus minoribus. quibus regula sua precipit. vt dicant volentibus ingredi eorum religionem: vt vendant omnia bona sua. 7 ez studeant pauperibus erogare. 7 per consequens renunciare seculo. Et sic omnino vt vitam mutant. quod videtur contra dictum ca. nō solum. Quidam dicunt q̄ dicta verba regule non sunt sic accipienda vt ex his volentes ingredi cogantur vel inducantur ad distributionem faciendam infra annum. alis locum haberent pene dict. ca. non solum. Sed vt eis ostendatur q̄ illud debent agere ante p̄fessionem omnino. si per prius p̄prio motu non fecerint. Posset tamen aliter dici q̄ dictam ca. non solum. loquitur de eo qui iam ingressus est religionem vt patet ibi. nec constitutum infra huiusmodi annum aliquatenus impedire. nam postq̄ ingressus est. nihil infra annum debet fieri de predictis. Secus credo ante ingres-

sum: vt tales possint induci ad distribuendū bona sua 7 ordinare facta sua. Et hoc intendit regula cum dicit. Dicant eis verbū sancti euangelij. q̄ vadant rē. 7 postea debent ingredi religionem. Et sic nulla est contrarietas inter regulam 7 dictū. c. non solum.

¶ An autē in fine anni possint induci ad condendum testamentū. et disponendum de factis suis et rebus? Credo q̄ sic: si bene inspiciatur mens. d. c. non solū. que mens 7 ratio cessant in fine anni: cū oīno ille si disponat velle permanere in ordine minorū: illud idē est executur⁹.

¶ Donec aliquis nouicius stetit i monasterio per sex mēses: deinde exiit 7 factu aliquo intervallo iterū redijt 7 stetit per alios sex mēses: querit nūquid dicatur cōpleuisse annū: vt sic licite possit recipi ad p̄fessionem. Et hec questio habet dubitationem respectu mendicantiū. nam p̄fessus apud eos ante annum p̄bationis non obligatur eorum religioni: sed religioni in genere. vt in dicto. c. non solum. Et sic oritur dubiū: nūquid talis p̄fessus post annū sit obligatus eorum religioni? Rū. Bar. bñ. vt refert Panor. in. c. ad apostolicā. de regula. disputauit 7 tenuit hoc sufficere. Et eum sequitur glo. in regula eum qui. de re. iuris in. vi. Nam vt datur satisfactur iuri: ex quo stetit per annum. licz nō continuū. Et hanc opinionē sequitur Spe. in ti. de sta. regula. Sed Jo. de ligna. tenet contrariū quoniā intermissio temporis minuit asperitatem regule. nam certum est grauius esse abstinentiam durare p̄ annum continuū q̄ per annū interpollatū ergo nō perfecte expertus est illaz regulam. Item iura que faciūt mentionē de certo tempore: debēt intelligi de tempore p̄tinuo: quia regulariter omne tempus debet esse cōtinuū: vt notat glo. sup. Ricca de va. 7 tē. p̄l. Et hanc opinionē Panor. putat verriorem: 7 eaz apte tenet Bar. in. l. interdū. §. quotiens. ff. de publi. per illum tex. Nam seruus dicit̄ ibi nouicius qui non stetit in v̄be p̄ annū p̄tinuū: facit qd̄ notatur in. l. vbi fideiussoz. ff. de solu. vbi s̄oimat questio notabilis. Donec. Statuto cautē q̄ bannitus a. l. libris. §. possit impune offendi. nūquid bānitus p̄o. l. libris respectu vnus debiti 7 p̄ alijs. l. respectu alterius debiti possit impune offendi. Et concludit̄ ibi q̄ nō: q̄ ex quo sunt diuersa debita nō debent p̄iūgi ad faciendū vnū totum. Et sic est ibi casus in quo. l. et. l. non faciūt. l. Ita videtur dicendū in materia n̄ra. naz p̄pter intermissionē temporis diuersificant mores 7 opa hominū: vt in. l. si nō sortem. §. libertas. ff. de p̄di. inde. Et hec notabis: q̄ faciūt ad multa. Idē etiā dicendū si talis nouicius nunq̄ depouisset habitum religionis. 7 quotidie ieiunasset. ex quo in illo intervallo non stetit sub iugo obedientie: quod est potissimum inter austeritates regule. Sed pot̄ stetit in spiritu libertatis. Et potuisset cōnuttere multa mala.

¶ Quid nouicius possit eligi in prelatū? Rū. ad abbatū: vel p̄laturam religionis eligi nō p̄t: nisi expresse p̄fessus. Ad episcopatū vō dūmodo alis sit idoneus eligi potest etiā nouicius. extra de elec. gg iij

Nuptie

nullus. li. vi. Que autem sit ratio diversitatis inter expresse p[ro]fessionem et tacite quo ad p[ri]mum casum. **D**icitur. q[ui] p[ro]fessus expresse facit p[ro]fessionem sed p[ro]fessio tacite fit a iure. extra de regula. vidua. et. c. j. eo. ti. li. vi. unde magis nobile est q[uo]d facit sibi homo q[uam] illud quod sibi fit. Sicut e[st] magis meum quod acquiri me opante q[uam] quod habeo ex alio. unde p[ro]fessio tacita est iuris. Et sic ab alio habita. p[ro]fessio vero expressa est hominis: quia habet homo ex suo actu que habetur ex regula quam proficit. Et sic expresse p[ro]fessus potest eligere et eligi. Sed tacite p[ro]fessus potest eligere et non eligi. ut dicto. c. nullus. 2. c. indigentibus. de elec. li. vi.

Novicius possit ordinari. **R**espon. fm Ray. et Bot. nec p[ri]ma tonsura: nec aliquem minorem ordinem debet recipere.

Utrum novicius obligetur ad precepta regulæ. **R**espondeo q[uo]d non: nisi eo modo quo alij christiani.

Nuptie. **U**trum secunde nuptie sint benedicende. **R**espon. fm Panor. in. c. vir. extra eo. per tex. illu[m]. q[uo]d si alter ex conjugibus fuit alius benedictus. non debent coniuges de novo benedicere. Et sic videtur ar. optimu[m]. q[uo]d p[ri]m[us] alius benedictus in p[ri]mo matrimonio: communicat benedictionem suam secunde uxori. unde tex. ibi dicit. q[uo]d sunt benedicti: licet alter eorum t[er]m[in]i fuerit benedictus: sicut in simili dicit de oleo benedicto. **I**ncōtrarium tamē facit: quia maritus. licet communicet uxori actiones suas: non tamen passionem: sed verior ratio videtur q[uo]d cum ista benedictio sit communis marito et uxori: ex quo alter fuit benedictus. non debet benedictio iterari: quia iteraretur in persona alius benedicta.

Quid autem si virgo ducit in uxorem a transeunte ad secundas nuptias. **A**n tales nuptie debeant benedicere. **R**espon. fm Panor. q[uo]d non. nisi sub sit consuetudo quas papa scit et tolerat. Et hoc procedit in sacramentalibus: ut ad inducendam consuetudinem requiratur tacitus p[ro]sensus pape. In alijs secus ut dictum est s. Consuetudo. **I**dem tenet **H**ier. li. j. vbi dicit q[uo]d non obstat. si quis dicat q[uo]d in dicto casu benedictio cadit t[er]m[in]i super mulierem: quia quo ad hoc non ad imparia inducantur: nec mulier sine viro benedicitur. Immo benedicitur p[ro]pter fragilitatem q[uo]d viro copulatur. **I**deo dicit. d. c. vir. siue vir siue mulier alius accepit benedictionem: non debet benedictio iterari. **C**omunis est enim utriusque: nec vnus sine altero eam recipere potest. Et ideo si alter eorum secundo contrahat non dabit benedictio: quia caro benedicta trahit ad se non benedicta ut sit tota sit effecta per carnis copulationem. Sed de hoc dicitur ut dictum est per Panor.

Quid si duo p[ro]trahant matrimonium et benedicant ambo: deinde ante consummationem matrimonium ferat divortium p[ro]pter impedimentum sanguinitatis vel aliud canonicum et uterque ip[s]orum puolat ad secunda vota. **N**umquid benedictio dabitur in istis secundis nuptiis. **D**icit **D**ominus. q[uo]d non: quia benedictio spiritualis est tate efficacie q[uo]d semper transit: nisi inueniat obicem p[ro]trarie voluntatis. et de hap. maiores. etiam si p[ri]mum vel iocum fiat

benedictio. ergo semel recepta amitti non potest. et de diuor. quanto.

Quid autem si dno ad secunda vota transeunt qui t[er]m[in]i nunquam fuerunt benedicti. **R**espon. **D**icitur. q[uo]d tales poterunt benedicere: ut apparet ex p[re]dictis: quia non est vis in bigamia sed potius in benedictione ne iteret. Et ut habes sumariam noticiam de p[re]dictis. dicit q[uo]d quia secunde nuptie sunt secunde ex parte utriusque. vel ex parte mulieris t[er]m[in]i. nullo modo debent benedicere. si uterque vel saltem mulier alius fuit benedicta. **S**ed quia sunt secunde ex parte viri: tunc p[ro]nt benedici. q[uo]d alii quo modo ibi fuerit significatio. quia ip[s]e et si habeat vnam ecclesiam t[er]m[in]i: sic vnam sponsam: h[ab]et t[er]m[in]i in vna ecclesia plures personas desponsatas. **S**ed anima non potest esse alterius sponsa q[uam] xpi. Et ideo quia nuptie sunt secunde t[er]m[in]i ex parte viri benedicunt. non autem quando sunt secunde ex parte mulieris p[ro]pter defectum sacramenti. Et hanc opinionem tenet **T**homas. Et credo q[uo]d p[ro]muniter fuerit **H**ier. opi. p[ro]sent glo. in dicto ca. vir. dicens. q[uo]d tales secunde nuptie benedicere possunt si hoc habeat p[ro]suetudo loci. Et ideo in p[re]dictis tute possumus sequi p[ro]suetudinem loci.

Sacerdos benedicens secundas nuptias susp[en]ditur ab officio et beneficio et mittendus est ad sedem applicam. Et fm communiter doct. ista pena non infligit ip[s]o facto. Et dicit Panormi. q[uo]d hodie attentis circumstantiis et loci p[ro]suetudine. d[omi]ni ponit pena arbitraria.

Mulier nubens infra annum lugubrem infamiam non incurrit. ut et de secundis nuptiis. c. super. Et illico post mortem mariti soluit mulier a lege ipsius. unde in alio seculo non recognoscet se p[ro]p[ri]um virum. nec si refargeret maritus esset amplius maritus suus. Et hoc non obstante posset alteri nubere. d. c. sup.

Utrum pene que apponunt per leges civiles mulieri transeunt ad secunda vota sint correcte p[ro]ut canonicum. **R**espon. **B**art. in. l. si qua mulier. c. de secundis nuptiis. dicit. q[uo]d pene que imponunt mulieri: q[uo]d nubit nimis festinanter sunt correcte. hoc est: q[uo]d nubit infra annum luctus. h[ab]et pene que imponunt. ideo quia nubit secundo. iste non sunt correcte. **I**dem tenet Panormita. in ca. si. de secundis nuptiis. vbi dicit. q[uo]d pene apposite sanone filioz. ut sunt ille que apponunt mulieri transeunt ad secunda vota non sunt sublata. q[uo]d non sunt apposite in odium ipsius matrimonii: h[ab]et fauore filioz.

Oblatio. **A**n parochianus ex precepto ecclesie teneat sub aliquo pena diebus sollempnibus et d[omi]nicis facere oblationem suo p[ro]p[ri]o bytero. Et an ad hoc possit cogi. Et v[er]o q[uo]d sic. de p[ro]f. di. j. omnis xpianus. in illud **E**xodi. Non apparebis in conspectu meo vacuus. hoc etiam tenet **D**ominus. in sum. **I**dem Innocentius super rubrica de parochiis. Et sic videtur parochianos posse cogi ad oblationem: maxime si sacerdos est pauper. Sed contrarium arbitror. nec illa iura

Dicitur... **R**espon. **D**icitur... **H**ier. opi. p[ro]sent glo. in dicto ca. vir. dicens. q[uo]d tales secunde nuptie benedicere possunt si hoc habeat p[ro]suetudo loci. Et ideo in p[re]dictis tute possumus sequi p[ro]suetudinem loci. **S**acerdos benedicens secundas nuptias susp[en]ditur ab officio et beneficio et mittendus est ad sedem applicam. Et fm communiter doct. ista pena non infligit ip[s]o facto. Et dicit Panormi. q[uo]d hodie attentis circumstantiis et loci p[ro]suetudine. d[omi]ni ponit pena arbitraria. **M**ulier nubens infra annum lugubrem infamiam non incurrit. ut et de secundis nuptiis. c. super. Et illico post mortem mariti soluit mulier a lege ipsius. unde in alio seculo non recognoscet se p[ro]p[ri]um virum. nec si refargeret maritus esset amplius maritus suus. Et hoc non obstante posset alteri nubere. d. c. sup. **U**trum pene que apponunt per leges civiles mulieri transeunt ad secunda vota sint correcte p[ro]ut canonicum. **R**espon. **B**art. in. l. si qua mulier. c. de secundis nuptiis. dicit. q[uo]d pene que imponunt mulieri: q[uo]d nubit nimis festinanter sunt correcte. hoc est: q[uo]d nubit infra annum luctus. h[ab]et pene que imponunt. ideo quia nubit secundo. iste non sunt correcte. **I**dem tenet Panormita. in ca. si. de secundis nuptiis. vbi dicit. q[uo]d pene apposite sanone filioz. ut sunt ille que apponunt mulieri transeunt ad secunda vota non sunt sublata. q[uo]d non sunt apposite in odium ipsius matrimonii: h[ab]et fauore filioz.